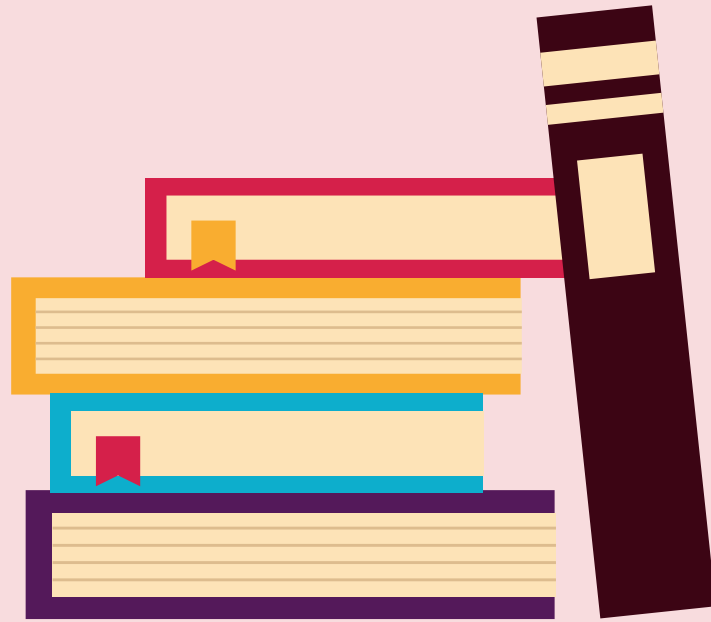

RAMA NOVOGRODSKY, SARAH
FISH, ROBERT HOFFMEISTER

The Acquisition of Synonyms in American Sign Language (ASL): Toward a Further Understanding of the Components of ASL Vocabulary Knowledge

Úvod

- článek publikovaný v r. 2014 v časopise *Sign Language Studies*
 - studie z oblasti osvojování a rozvoje slovní (resp. znakové) zásoby
 - osvojování synonym, která jsou považována za indikátor šíře a hloubky slovní zásoby
 - srovnání neslyšících dětí neslyšících rodičů (DCDP) a neslyšících dětí slyšících rodičů (DCHP) ve věku 4-18 let
-

TEORETICKÉ ZÁZEMÍ

Osvojování jazyka

- **Pokud má neslyšící dítě včasný plnohodnotný přístup k ZJ, osvojuje si jazyk obdobně a v podobných stádiích jako slyšící dítě s přístupem k MJ.**
 - Tomasuolo et al. (2010) - osvojování substantiv (LIS, italština)
 - Mann, Marshall (2012) - pojmenovávání předmětu na obrázku (samostatná produkce x výběr z možností)
 - **90-95 % neslyšících dětí má slyšící rodiče**
 - Pokud se dostanou k ZJ, tak obvykle ve škole nebo v jiném programu pro neslyšící děti (obvykle tedy nejdříve ve 4-6 letech).
 - V případě, že se rodiče ZJ učí, používají ho obvykle jen v přímé komunikaci s dítětem - dítě tedy nemá možnost bezděčného učení se z pozorování komunikace dospělých.
-

Znalost synonym

- **Hoffmeister** (1994): tři úrovně dovedností související se slovní zásobou
 - znalost přímé definice
 - znalost užití slova ve větě
 - znalost podobností a rozdílů ve významech slov
 - metajazyková dovednost vyžadující předchozí dvě !
 - **Charles, Reed, Derryberry** (1994)
 - tři typy vztahů mezi adjektivy
 - přímá antonyma (*hot-cold*)
 - nepřímá antonyma (*hot-frigid*)
 - synonyma (*hot-warm*)
 - Nejobtížnější je zpracovat vztah slov s podobným významem. !
 - **Doherty, Perner** (1998)
 - Osvojení synonym je komplexní metajazyková dovednost.
-

Osvojování synonym

- **Doherty, Perner** (1998)
 - Slyšící děti si zřejmě nejprve osvojují antonyma, poté synonyma. !
 - Úkoly na synonyma zvládají po 4. roce věku.
- **Borman et al.** (1988)
 - doposud jediný výzkum zabývající se chápáním synonymie v ZJ
 - vzorek: 20 dětí ve věku 5-10 let ze tříd využívajících totální komunikaci (ve výzkumu byly využity tři kódy vč. ASL)
 - Výsledky odpovídaly náhodě a poukazovali na absenci metajazykového povědomí.
 - možná vysvětlení:
 - U dětí využívajících tyto kódy se metajazykové povědomí vytváří až po 11. roce věku - zpoždění oproti slyšícím dětem.
 - Děti neměly dostatečně rozvinutý jazyk a jazykové znalosti.

Fonologická a sémantická znalost

- Pokud nemá mluvčí dostatečnou znalost synonym, dělá v úlohách na ně zaměřených chyby. Typy chyb souvisejí s fonologickými a sémantickými znalostmi.

Sémantická znalost

- **Tomasuolo et al. (2010)**
 - pojmenovávání obrázků - produkce v LIS (neslyšící) a italštině (slyšící)
 - podobná procentuální úspěšnost u obou skupin dětí
 - jiné strategie při neznalosti pojmenování
 - neslyšící - popis vizuálních vlastností
 - slyšící - popis funkce
- **Marshall et al. (2012)**
 - úkol: za minutu zaznakovat (BSL) co nejvíce znaků z tematických oblastí zvířata a jídlo
 - Stejně jako u slyšících dětí rostl s vyšším věkem počet vyprodukovaných znaků a objevovaly se sémantické shluky (např. hospodářská zvířata).

Fonologická znalost

- **Mayberry, Hatrak, Morgan** (2011)
 - Test reprodukce znaků ukázal, že fonologickou strukturu znaků si mluvčí osvojují postupně.
 - **Mayberry, Fischer** (1989)
 - *shadowing narrative task*
 - Mluvčí se znalostí ASL na vyšší úrovni dělali více sémantických chyb, mluvčí na nižší úrovni více fonologických chyb. !
 - **Ormel et al.** (2009)
 - úkol: Mají daný obrázek a znak stejný referent?
 - Děti ve věku 8-12 let měly delší reakční čas a dělaly více chyb, pokud si uvedený znak a "správný" znak byly fonologicky podobné.
-

VÝZKUM

Výchozí předpoklady

- Čím budou děti starší, tím méně budou chybovat.
- DCDP (neslyšící děti neslyšících rodičů) budou mít celkově lepší výsledky než DCHP (neslyšící děti slyšících rodičů).
- Děti vykáží povědomí o fonologické struktuře znaků.
- S vyšším věkem poroste znalost ASL a sémantické znalosti, takže starší děti budou častěji vybírat sémantické distraktory (*foils*) než mladší.

Respondenti

TABLE 1. Number of Participants by Age and Parental Hearing Status

Age	4–5	6–7	8–9	10–11	12–13	14–15	16–18	Total
DCDP	9	27	26	12	17	22	10	123
DCHP	9	64	67	66	85	64	94	449
Total	18	91	93	78	102	86	104	572

- DCDP - přístup k ASL od narození
- DCHP - první setkání s ASL až ve školce či škole
- DCDP je ve vzorku méně, ale tvoří 22 %, ačkoliv v reálu tvoří 5-10 %.
- Skupiny jsou rozdělené po dvou letech, protože autoři chtěli mít v každé věkové skupině dostatek DCDP.

Materiály

- **subtest z *ASL Assessment Instrument (ASLAI)***
 - receptivní test
 - videa, výběr z více odpovědí
 - 15 testových úloh
 - podnět + 4 odpovědi
 - celkem 5 typů odpovědí: správná odpověď, sémantický distraktor, blízký fonologický distraktor, vzdálený fonologický distraktor, distraktor nesouvisející fonologicky ani sémanticky

1. Prompt: **WORK**⁴ (see figure 1).
 a. target: **DO-WORK**
 b. semantic foil, semantically related to both prompt and target:
ACTION
 c. phonological foil close to the prompt, a minimal pair, different from the target in only one phonological feature: **YEAR**
 d. phonological foil distant from the prompt, different from the target in more than one phonological feature: **WINTER**

- pilotáž na 10 dospělých rodilých mluvčích ASL

Postup

- práce s malými skupinkami respondentů
 - instrukce natočené na video
 - ukázky od rodilého mluvčího a dvě zkušební úlohy
 - 15 testových úloh
 - **odpovědi**
 - *answer booklet* - fotografie vystřižené z videí, aby si participanti mohli připomenout podnět a možnosti (aby se netestovala paměť); děti do 8 let (včetně) sem zapisovaly odpovědi
 - *answer sheet* - čísla otázek a možnosti A, B, C, D; sem zapisovaly odpovědi děti od 9 let
 - **analýza**
 - procentuální poměr správných a chybných odpovědí
 - analýza chyb - jaké distraktory respondenti vybírali
-

Správné odpovědi

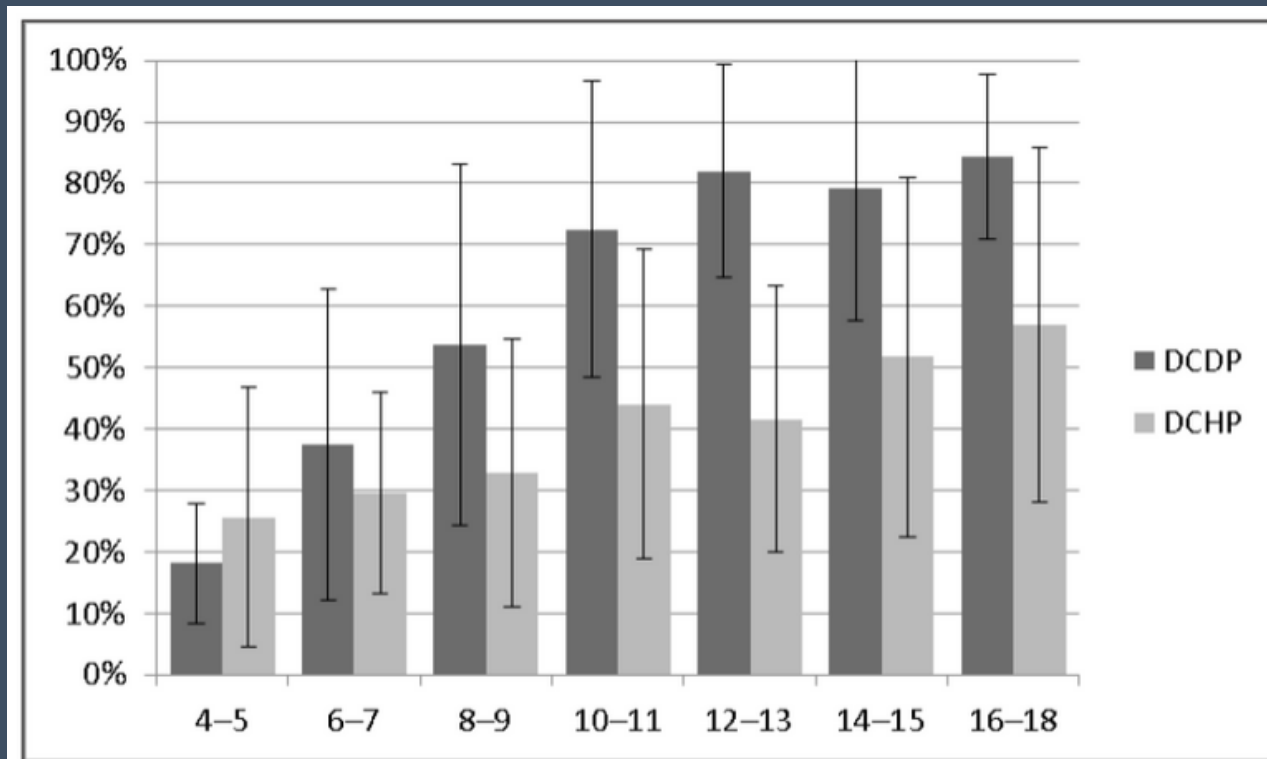

FIGURE 2. Average correct performance (%) as a function of age and parental hearing status.

Správné odpovědi

- Obecně se s rostoucím věkem výsledky zlepšují.
 - Od věku 8-9 let měly DCDP výrazně lepší výsledky než DCHP.
 - nejlepší výsledky: skupina 16-18 let
 - DCDP: 84 %
 - DCHP: 57 % (shodné s DCDP ve věku 8-9 let)
 - žádné signifikantní rozdíly mezi DCDP a DCHP: skupiny 4-5 a 6-7 let
 - 4-5 let: výsledky odpovídající možné náhodě (*chance level*)
 - 6-7 let: výsledky lehce nad *chance level*
-

Správné odpovědi

FIGURE 3. Mean percentage correct over three time periods of schooling as a function of parental hearing status.

Správné odpovědi

- **seskupení podle stupňů vzdělávání**
 - a)** *preschool + elementary school* (4-10 let)
 - b)** *middle school* (11-14 let)
 - c)** *high school* (15-18 let)
 - DCDP: signifikantní rozdíl mezi a) a b)
 - DCHP: signifikantní rozdíl mezi a) a b) i b) a c)
 - a): žádné signifikantní rozdíly mezi DCDP a DCHP
 - b) + c): DCDP signifikantně lepší výsledky
-

Analýza chyb

- analýza chybných odpovědí na 6 otázek: poměr výběru sémantických a fonologických distraktorů

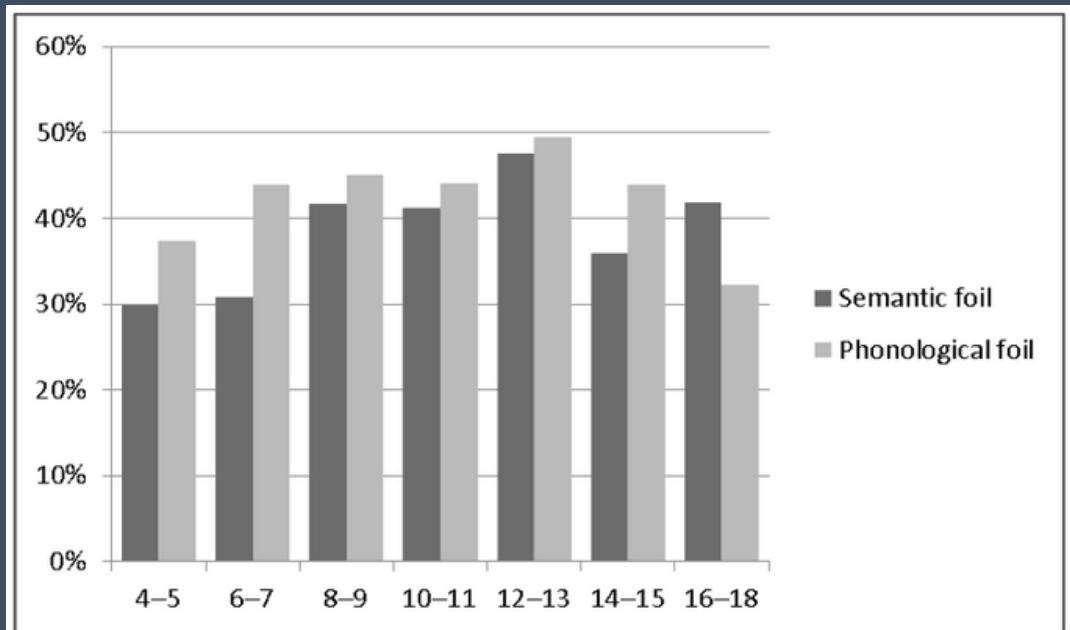

FIGURE 5. Ratio of selection of semantic and phonological foils in the DCHP group.

Analýza chyb

- vyřazeno 11 DCDP a 8 DCHP (žádné chyby)
 - DCDP
 - více fonologických distraktorů, signifikantně pouze skupina 10-11 let (může to být důsledkem toho, že 41 %, tj. 112, udělaly dvě nejmladší skupiny a dvě nejstarší skupiny udělaly jen 39 chyb)
 - DCHP
 - více fonologických distraktorů kromě nejstarší skupiny, která preferovala sémantické distraktory
 - dvě velké věkové skupiny: 4-13 let a 14-18 let
 - mladší DCDP i DCHP signifikantně více fonologických distraktorů
 - starší skupiny nevykázaly signifikantní rozdíly
-

DISKUZE

- Výsledky ukazují *developmental path* od 4 do 18 let.
- Rozdíly mezi výsledky DCDP a DCHP jsou signifikantní od věku 8 let a zvětšují se.
 - Kompenzace v pozdějším věku je zřejmě obtížná.
 - Otázkou je, jak konsistentní a bohatý input ASL mají děti ve školách.
- Nejlepší výsledky DCHP jsou stejné jako výsledky DCDP v 9-10 letech.
 - Pravděpodobně vliv pozdějšího a asi i kvalitativně a kvantitativně omezenějšího inputu v ASL.
- Je to v souladu s existující literaturou, že na osvojování jazyka (potažmo slovní zásoby) má mj. vliv doba, kdy dítě dostane přístup k ZJ.

- Do 8 let nejsou mezi DCDP s DCHP signifikantní rozdíly - pro obě skupiny je to těžký úkol.
 - Doherty, Perner (1998): U slyšících dětí se to láme ve 4 letech.
 - x nelze to přímo srovnávat (jiné testy, jiné jazyky)
 - Analýza jednotlivých úloh ukázala, že DCDP ve věku 4-5 let měly u tří úloh úspěšnost signifikantně nad *chance level*, což by odpovídalo zjištěním u slyšících dětí.
- Skupina DCDP ukazuje, že pokud mají neslyšící děti včasný plnohodnotný přístup k ASL, jejich jazykový vývoj není v porovnání se slyšícími dětmi opožděný.

Zdroj

- NOVOGRODSKY, Rama, Sarah FISH a Robert HOFFMEISTER, 2014. The Acquisition of Synonyms in American Sign Language (ASL): Toward a Further Understanding of the Components of ASL Vocabulary Knowledge. *Sign Language Studies* [online]. Gallaudet University Press, 14(2), 225-249 [cit. 2020-06-27]. ISSN 03021475. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26190871>
-